

---

serwomechanizmy

-
- **Serwomechanizm** - zamknięty układ sterowania przemieszczeniem, o strukturze typowego układu regulacji. Wartość wzorcowa porównywana jest z przetworzonym przez przetwornik bieżącym sygnałem wyjściowym i powstały w ten sposób uchyb podawany jest na człon korekcyjny, a dalej na wzmacniacz. Wzmocniony sygnał trafia do siłownika, którego przemieszczenie jest wartością wyjściową układu. Zadaniem serwomechanizmu jest likwidacja błędów regulacji (uchybu przemieszczenia), powstających na skutek zmian wielkości wzorcowej, a więc klasyfikujemy go jako układ nadążny.
-

---

servomechanism -

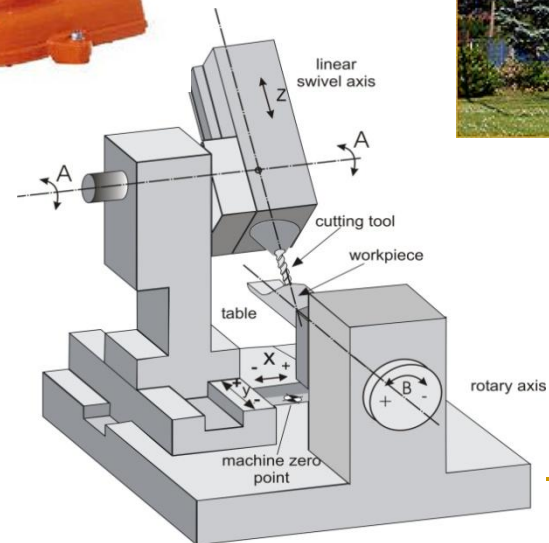
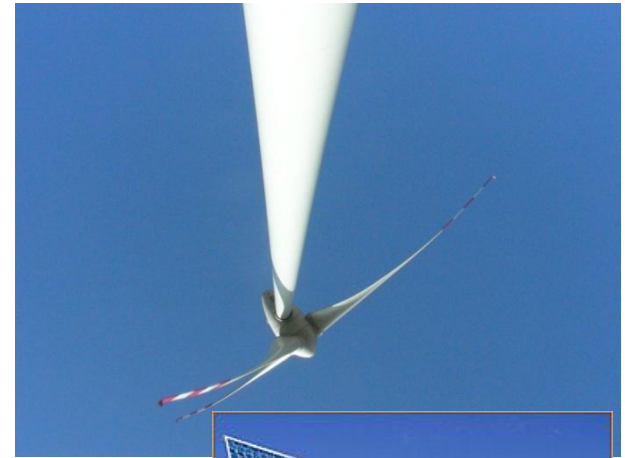
- *A feedback system that consists of a sensing element, amplifier, and servomotor, used in the automatic control of a mechanical device.*

Encyclopedia britannica

- ***servomechanism***, *automatic device used to correct the performance of a mechanism by means of an error-sensing feedback. The term servomechanism properly applies only to systems in which the feedback and error-correction signals control mechanical position or one of its derivatives such as velocity or acceleration.*
-

Aplikacje - przykłady

- *Elementy wykonawcze linii produkcyjnych,*
- *Autonomiczne elementy wykonawcze,*
- *Roboty,*
- *systemy przeciwlotnicze*
- *CNC*
- ...

Wymagania dla serwomechanizmu przemysłowego

- *Szybkość i dokładność śledzenia zadanej trajektorii,*
- *Odporność na zmiany parametrów (np.: moment bezwładności),*
- *Odporność na zmiany obciążenia (moment, tarcie, siły potencjalne),*
- *Zdalne sterowanie*
- *Możliwość pracy w trybie master – slave,*
- *Rozbudowane interfejsy komunikacyjne,*
- *Przyjazny panel operatorski,*
- *Możliwość konfigurowania, w pewnym zakresie, struktury układu regulacji,*
- *Możliwa modyfikacja parametrów układu regulacji,*
- *Autotuning,*
- *Autodiagnostyka,*

właściwości napędu serwomechanizmu

ogólne

Wysoka sprawność

Małe wymiary

Równomierna praca przy małych prędkościach

Praca 4-kwadrantowa

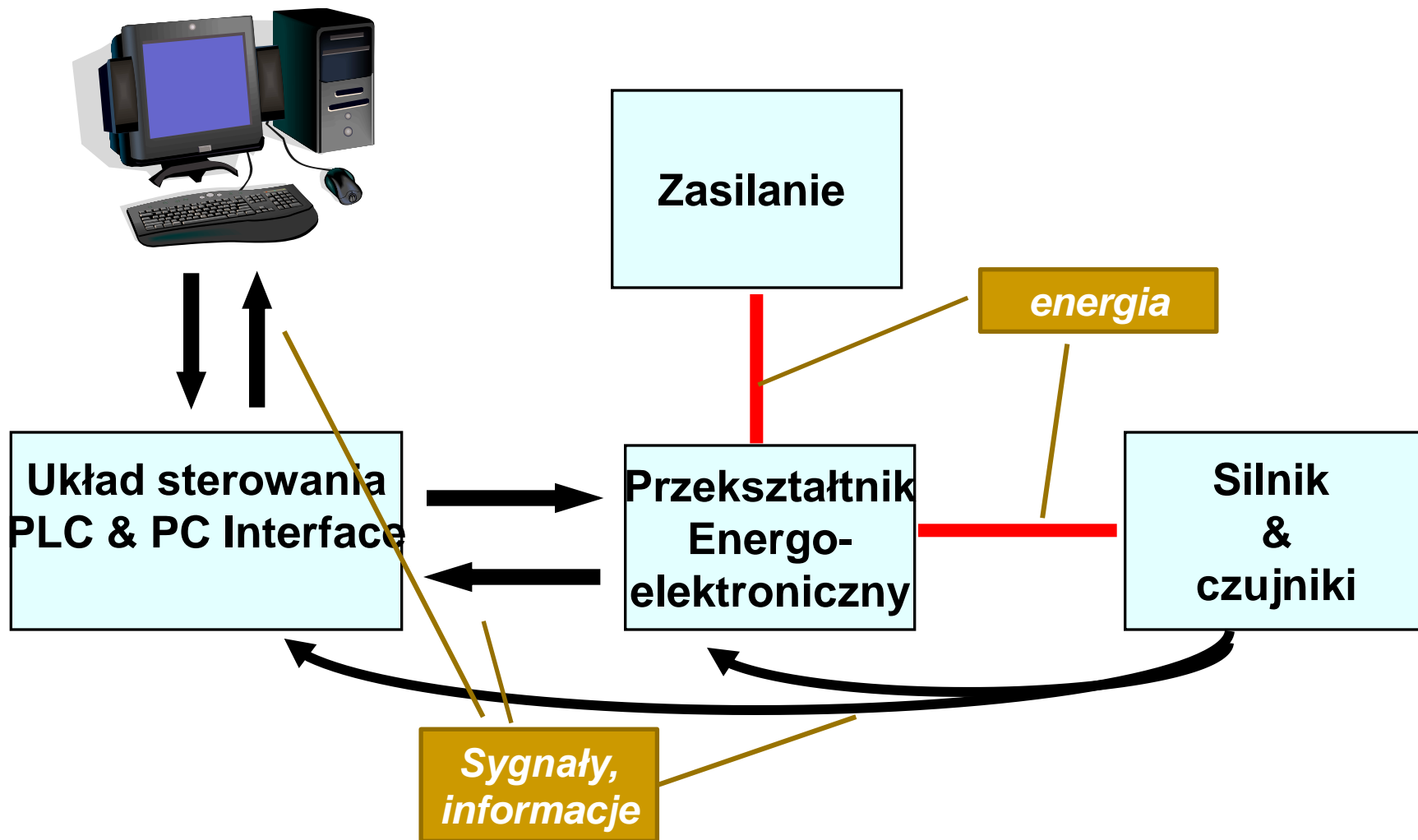
*Napędy sterujące wzajemnym
położeniem przedmiotu i narzędzia*

Duży moment maksymalny,

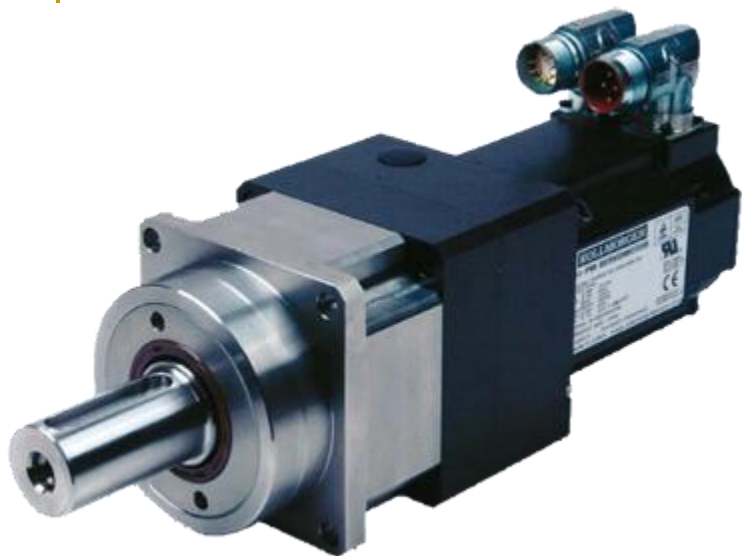
Napędy wykonujące pracę,

Duży moment znamionowy/ciągły

Struktura serwonapędu

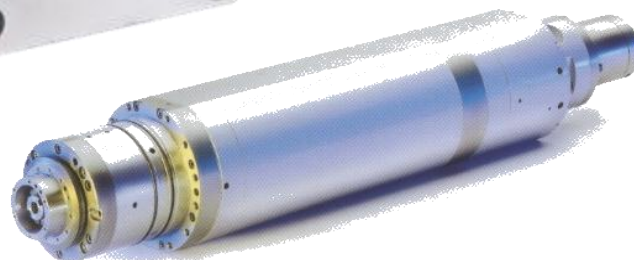
Elementy wykonawcze – silniki o ruchu obrotowym

(Baumüller)

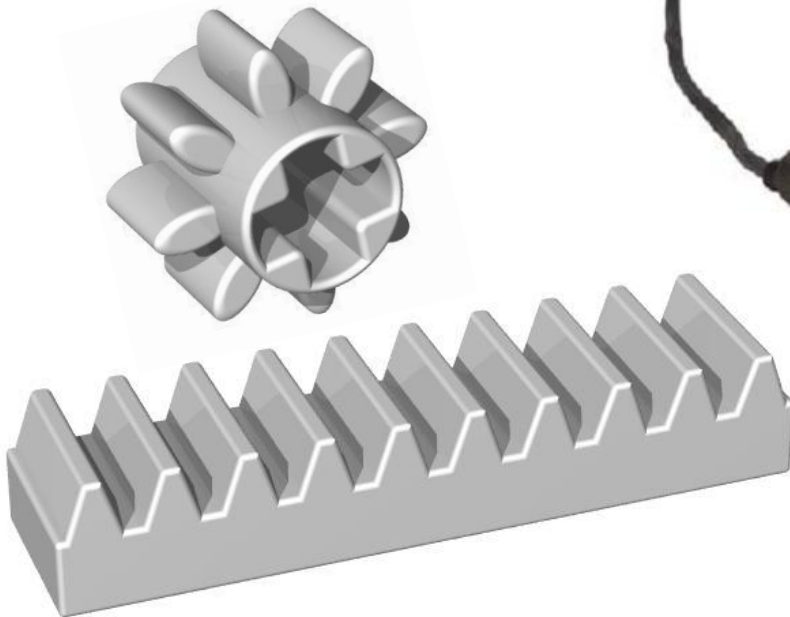
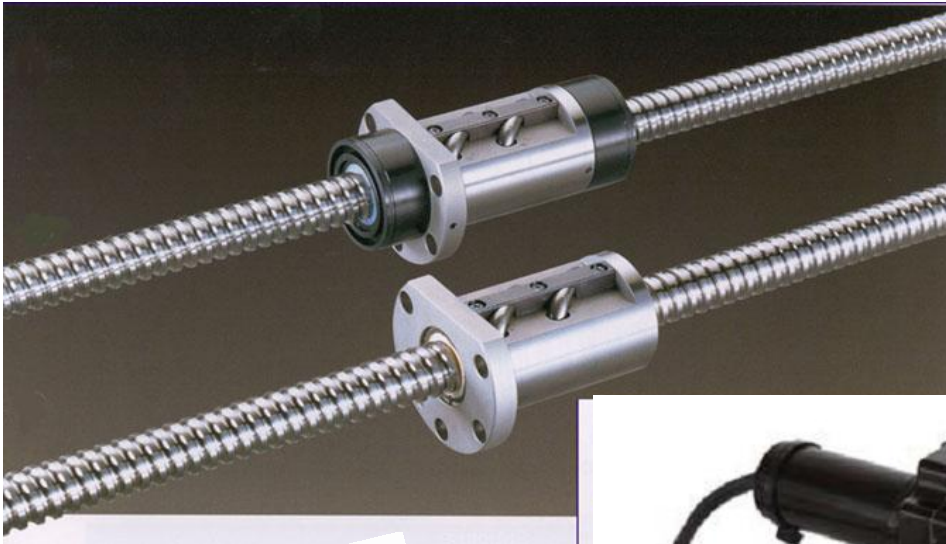
(Baumüller)

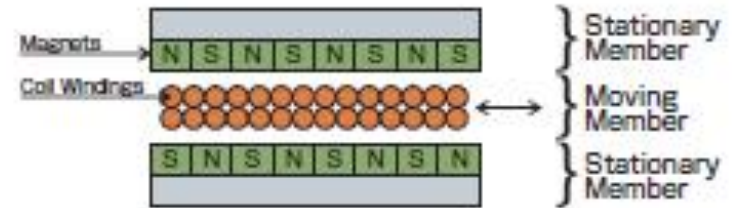
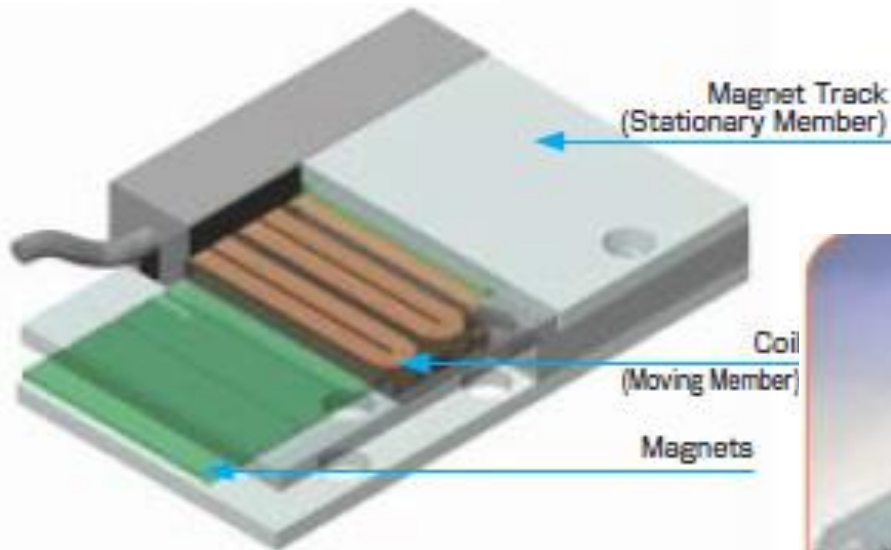
(Franz Kessler)

Przetwarzanie ruchu obrotowego (silnika) na liniowy

Elementy wykonawcze – silniki liniowe

Czujniki położenia - Enkodery

Technologia, zasada działania:

*Enkoder optyczny,
Enkoder magnetyczny,
Resolver,*

Sposób pomiaru:

*Inkrementalny, przyrostowy
Absolutny*

Budowa:

*Liniowy,
Obrotowy (jedno-, wielo-)*

Zalety:,

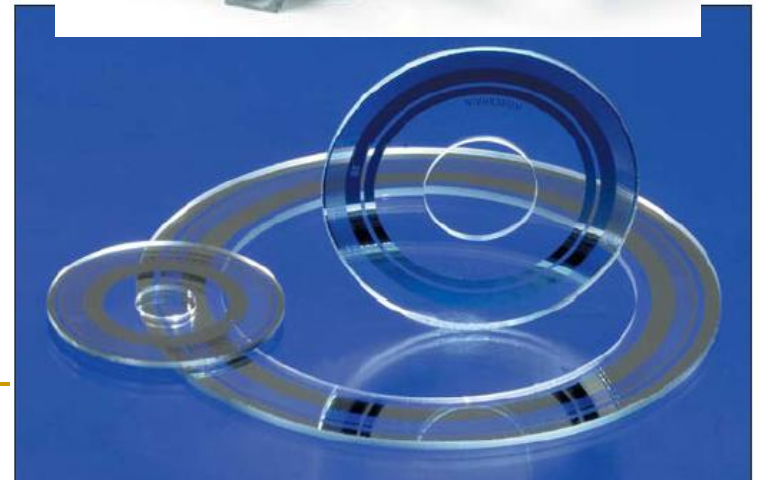
+ wysoka dokładność,

Wady:

- mała odporność środowiskowa,

- możliwy luz mechaniczny,

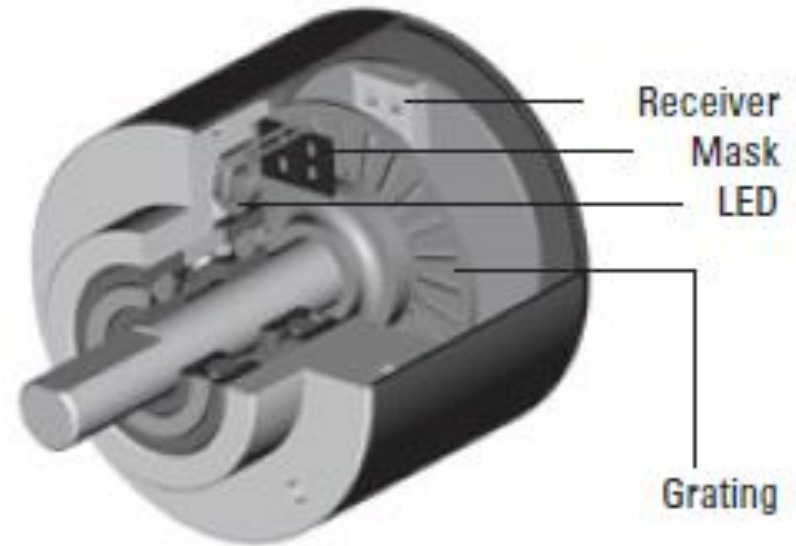
- dodatkowy koszt - dedykowane sprzętło

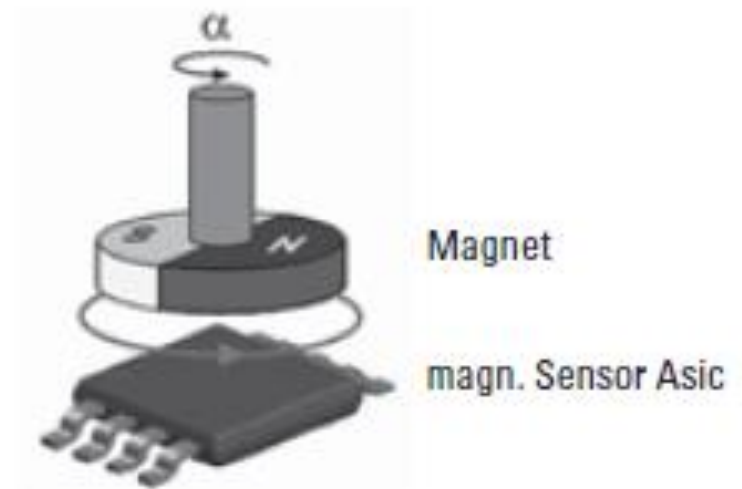
Circular graduations of incremental rotary encoders

Enkodery

Optyczny

Magnetyczny

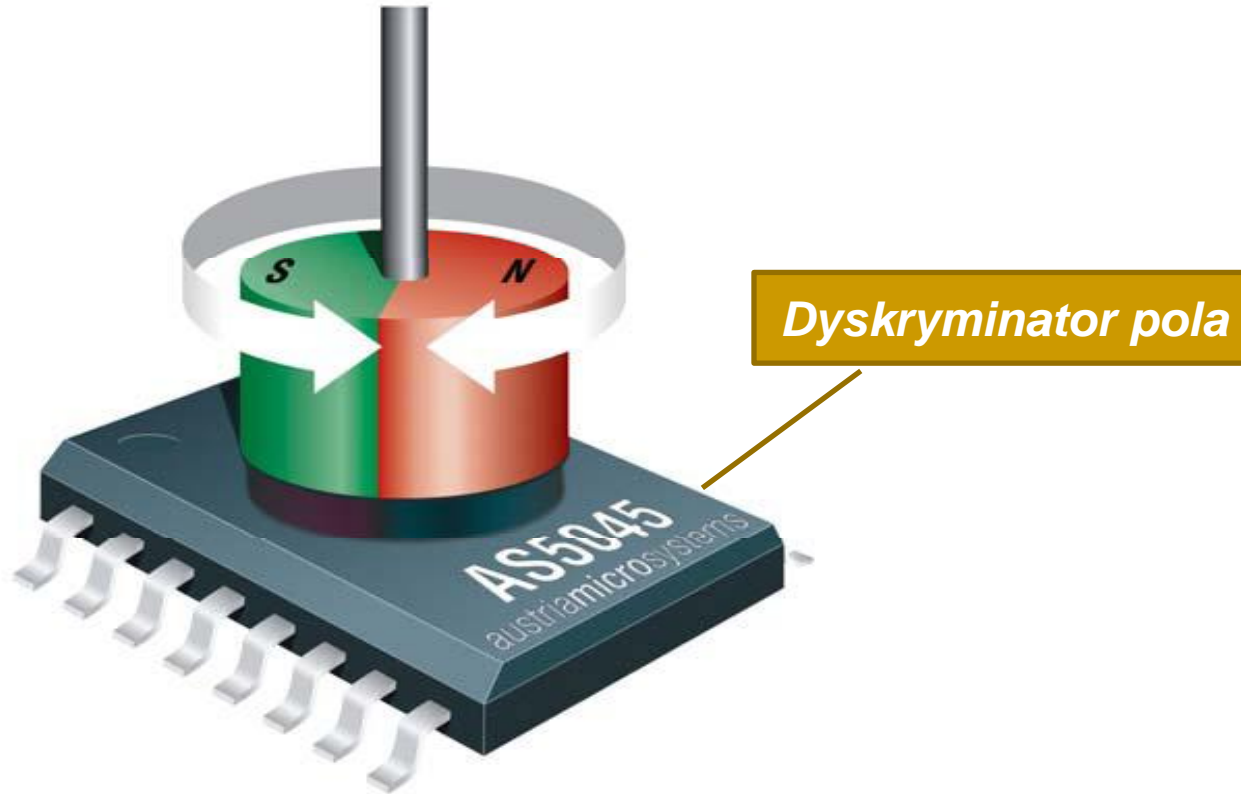

Enkodery optyczne – różne wymiary, sposoby montażu

HEIDENHAIN

Enkoder magnetyczny obrotowy

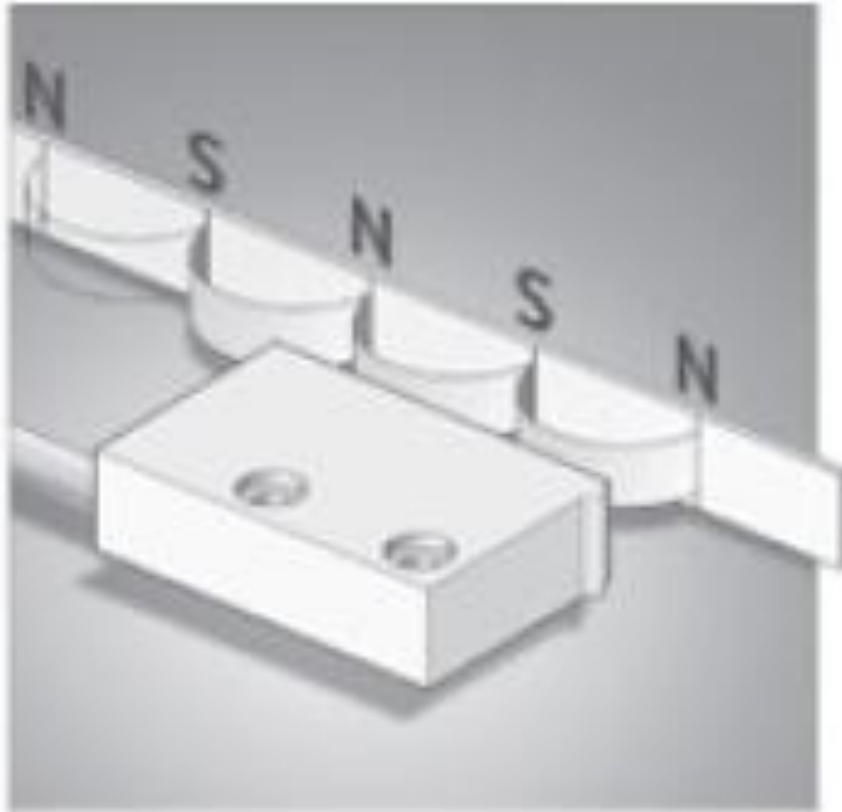
12 BIT PROGRAMMABLE MAGNETIC ROTARY ENCODER

austriamicrosystems

Enkoder magnetyczny liniowy

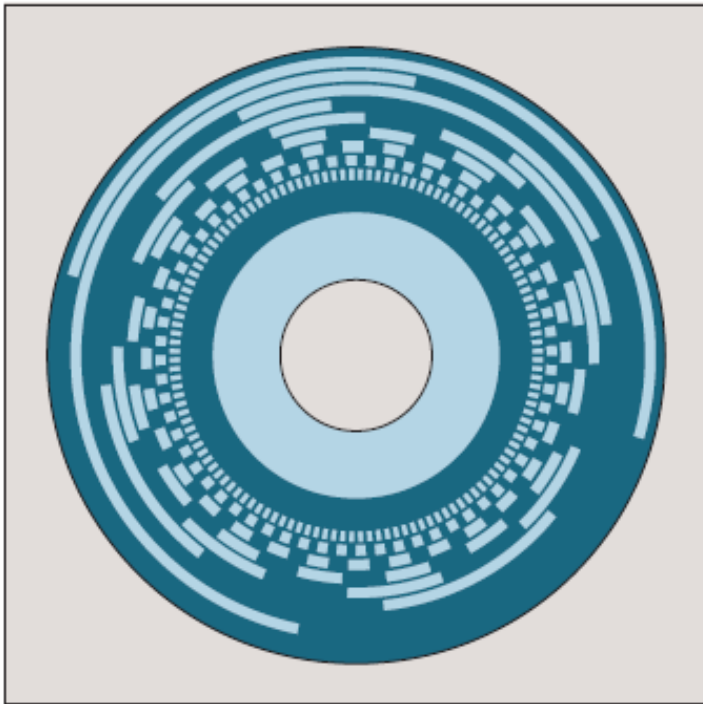
Magnetic measuring system

up to 90 m measuring length, up to 0.005 mm resolution

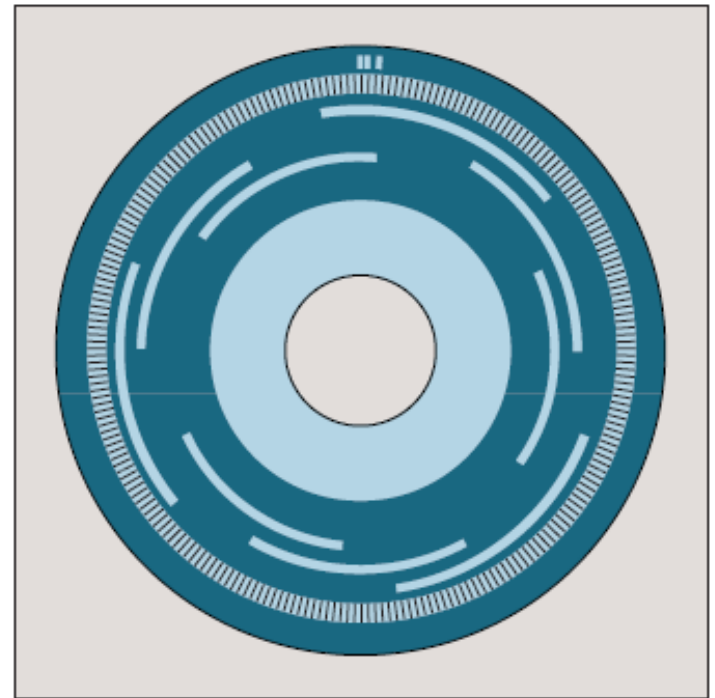

Enkodery optyczne

Absolutny

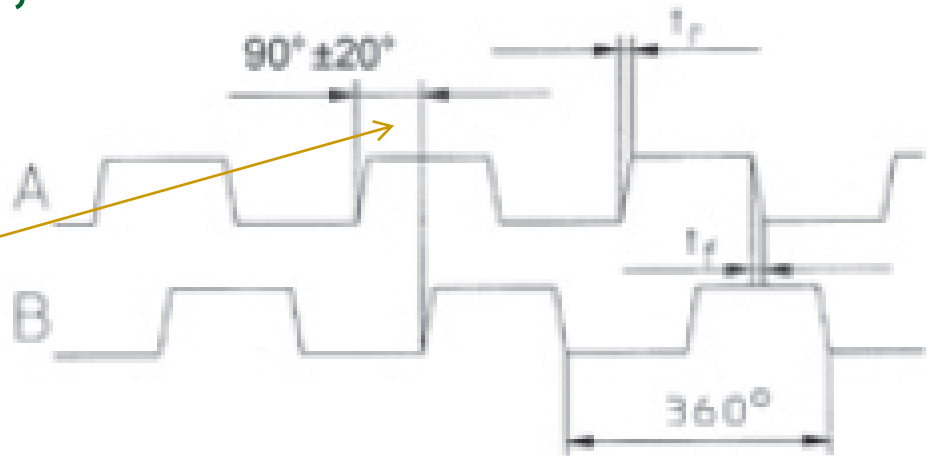
Przyrostowy

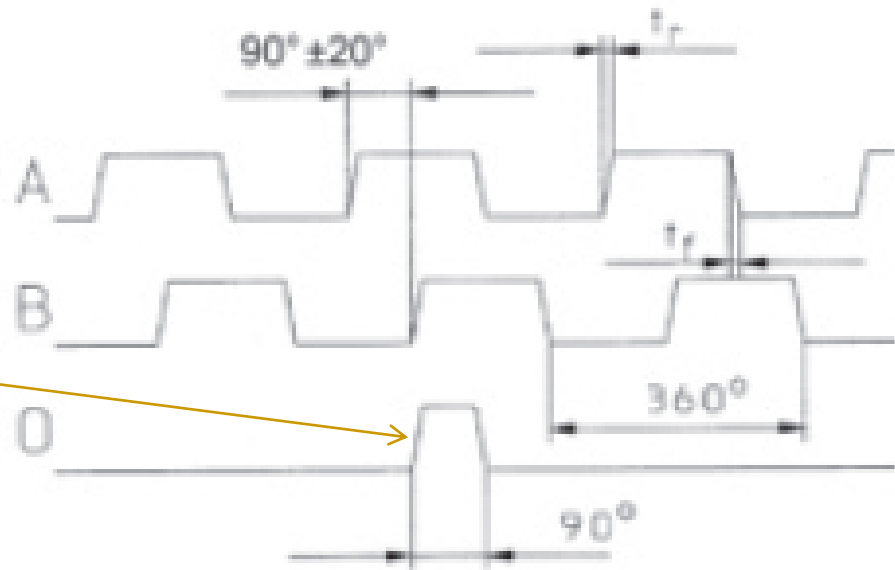

Enkodery przyrostowe, inkrementalne

Wykrywanie kierunku

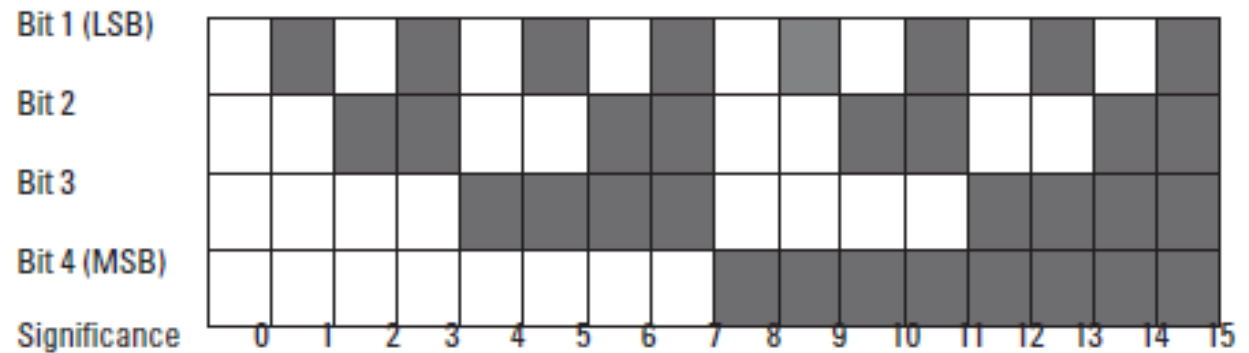

Zerowanie

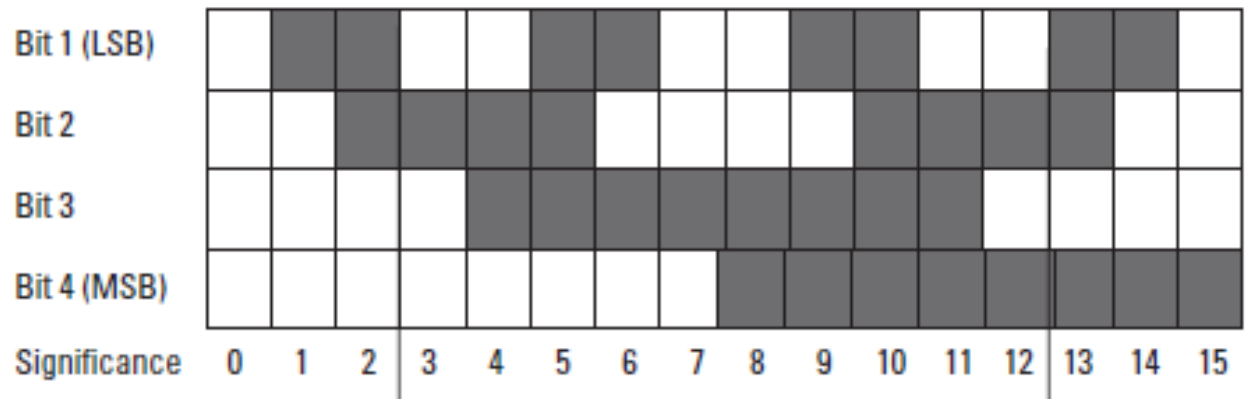

Enkodery absolutne - kody

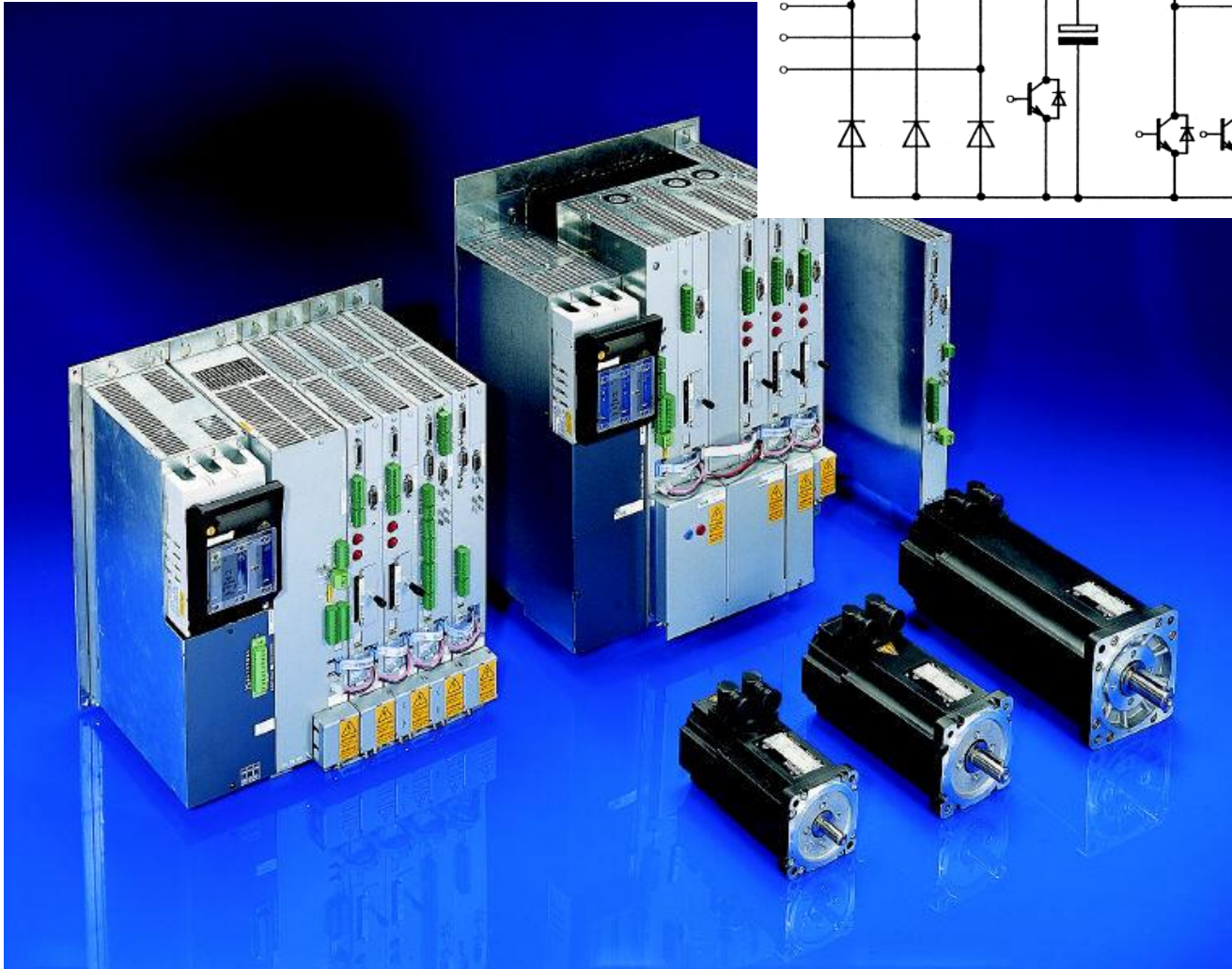
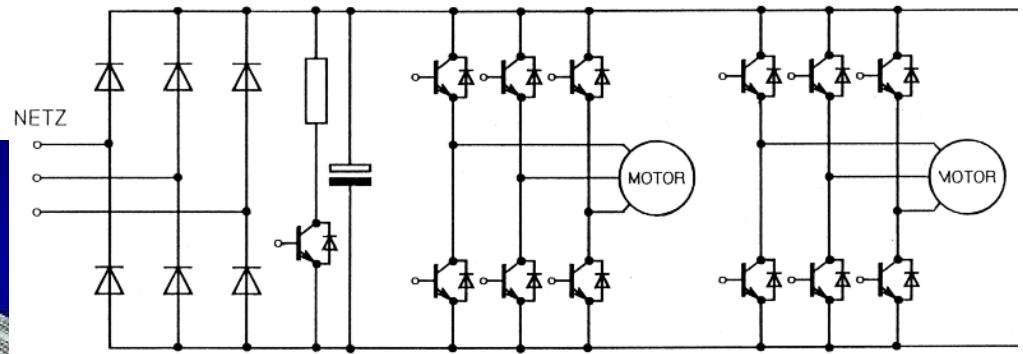
Binary Code

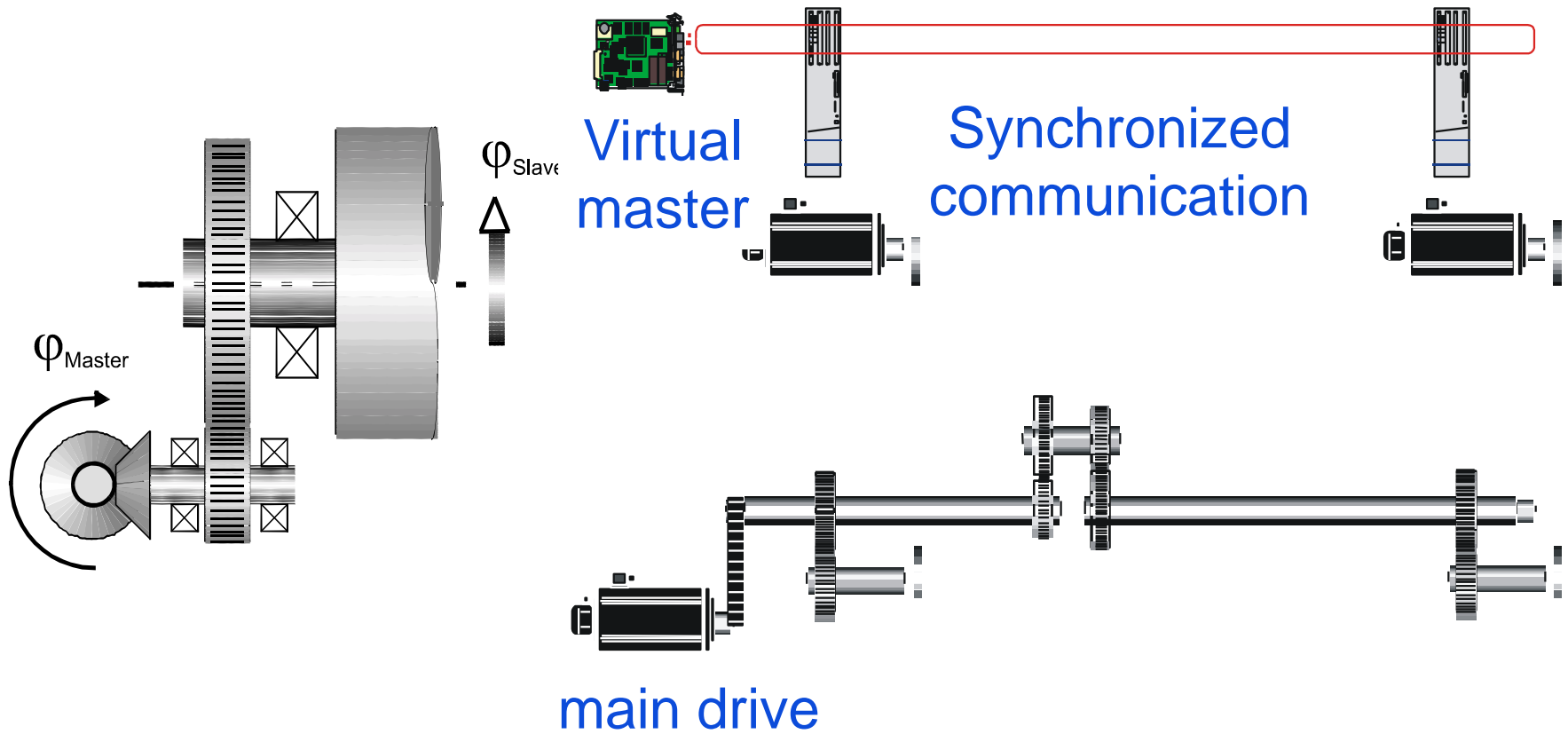
Gray Code

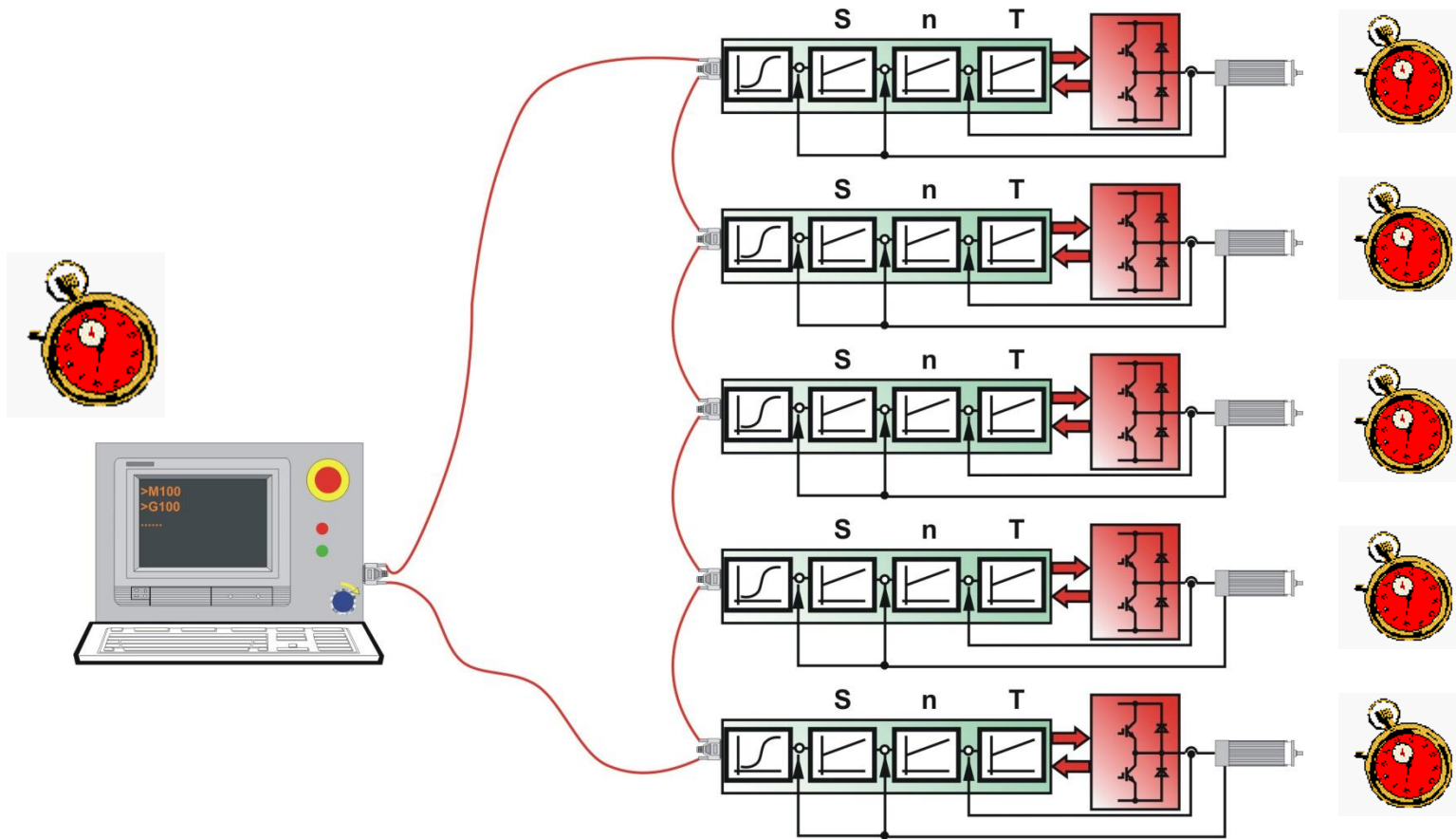
Przekształtniki

Tryby pracy serwonapędu - przekładnia elektroniczna

Tryby pracy serwonapędu – synchronizacja pracy wielu napędów

Diagnostyka wbudowana

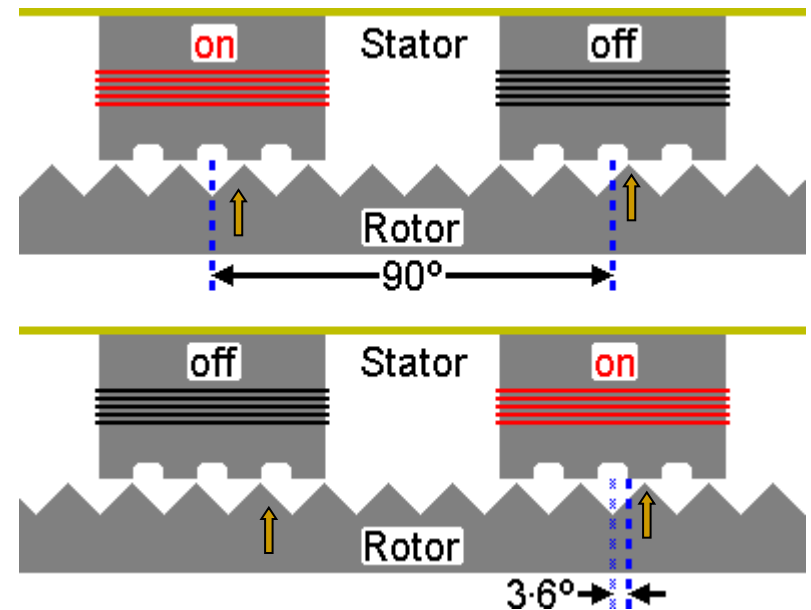
Silniki w serwomechanizmach

***Silniki prądu stałego,
Silniki synchroniczne,
Silniki krokowe***

Silniki krokowe

- *Bieguny są kolejno zasilane powodując ruch z małym krokiem.*
- *bardzo mała prędkość i duża precyzja ruchu są możliwe bez przekładni dzięki dużej ilości zębów na wirniku.*
- *Możliwa jest praca mikrokrokowa przez zasilanie dwóch cewek jednocześnie.*

Silniki krokowe

- Sygnały sterujące silnikiem krokowym są binarne, on-off (nie PWM)
- Reguła sterowania: aktywuj bieguny A B C D A... or A D C B A... kroki są o stałej wielkości, nie ma więc potrzeby stosowania czujnika kąta (sterowanie w pętli otwartej).
- W praktyce przyspieszenie i zryw są ograniczane, inaczej silnik może zacząć gubić kroki (powodując błąd położenia)